

7/1157, 1158, 1159, 1160
1161, 1162

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610/240
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

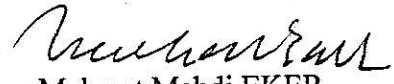
17/12/2007
17 OCAK 2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 17.12.2007 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-2309 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan Giresun Milletvekili Murat ÖZKAN'a ait 7/1157, İstanbul Milletvekili Hasan MACİT'e ait 7/1158, Çanakkale Milletvekili Ahmet KÜÇÜK'e ait 7/1159, Antalya Milletvekili Tayfun SÜNER'e ait 7/1160, Bursa Milletvekili Abdullah ÖZER'e ait 7/1161, Edirne Milletvekili Rasim ÇAKIR'a ait 7/1162 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

- 1) Görüş 7/1157 (1 sayfa)
- 2) Görüş 7/1158 (2 sayfa)
- 3) Görüş 7/1159 (1 Sayfa)
- 4) Görüş 7/1160 (1 Sayfa)
- 5) Görüş 7/1161 (2 Sayfa)
- 6) Görüş 7/1162 (1 Sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****:Abdullah ÖZER
Bursa Milletvekili****Esas No****: 7/1161**

Bursa ilimiz Yenişehir ilçesinde tarım sektöründe faaliyet gösteren vatandaşlarımızla yaptığımız görüşmeler neticesinde; özellikle pancar ve buğday üreticisinin zor durumda olduğu bilgisine ulaşılmış bulunuyoruz.
Bu bilgiler doğrultusunda;

SORU 1-Söküm işlemi Kasım ayında tamamlanan pancar ürünü ile ilgili ödemeler mevcut yıl içerisinde yapılması gerekirken, sökümü takip eden yılın Nisan ayında gerçekleştirilmesi sonucunda mağdur olan tarımcılarımızın yaşadığı mali darboğaz konusunda Bakanlığınız nezdinde bir çalışma yapılacak mı?

CEVAP 1- Konuyla ilgili olarak Türkiye Şeker Kurumundan alınan cevabi görüş aşağıda belirtilmektedir.

Ülkemizde şeker rejimi 19 Nisan 2001 tarihinde yürürlüğe giren 4634 sayılı Şeker Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde düzenlenmekte olup, şeker üretimi ve pazarlaması; bir iktisadî devlet teşekkülü olan ve halihazırda özelleştirme programında yer alan Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. (Türkşeker), Pancar Kooperatiflerine ait Adapazarı Şeker Fabrikası A.Ş., Konya Şeker Sanayi ve Ticaret A.Ş., Kayseri Şeker Fabrikası A.Ş., Amasya Şeker Fabrikası A.Ş. ve Kütahya Şeker Fabrikası A.Ş. (kooperatif+özel) ile tamamı özel mülkiyete ait MB Şeker Sanayi ve Ticaret A.Ş. olmak üzere biri kamuya, diğer altı adedi özel sektöre ait toplam yedi Şirket tarafından gerçekleştirilmektedir.

Ülkemizde şeker üretiminin garantiye alınması, şeker pancarının sözleşmeli olarak üretilmesi ile mümkündür. Bu nedenle, 4634 sayılı Şeker Kanunu, sözleşmeli pancar tarımını öngören bir modeli açıkça hüküm altına almış ve bu Kanunun 5 inci maddesine dayanılarak çıkarılan ve 28 Haziran 2002 tarih, 24799 sayılı Resmi gazete'de yayımlanan Hammadde ve Şeker Fiyatları Yönetmeliği, şeker hammaddesinin (pancar) temini ve fiyatlandırılmasını düzenleme altına almıştır. Söz konusu kanun ve yönetmelik uyarınca, şeker pancarı fiyatları her yıl, pancar ekiminden önce şeker fabrikası işleten gerçek ve tüzel kişiler ile üreticiler arasında varılan mutabakata göre serbestçe belirlenmektedir. Anılan yönetmelik, şeker pancarının temini amacıyla şeker fabrikası işleten gerçek ve tüzel kişiler ile üreticiler ve/veya temsilcileri arasında sözleşme düzenlenmesi zorunluluğu getirmektedir. Sözleşmede ise fiyat, hammadde miktarı, üretim şartları, tarımsal destekler, bedel ödemeleri vb. ilişkin hususların yer alması gerekmektedir.

Sözleşmelerde, aynı ve nakdi desteklerin miktarı, zaman ve şekli belirtilmekte, üreticilerin talebi halinde yan ürünlerin dağıtımına ilişkin esaslara Şirketler tarafından yer verilmektedir. Hammadde bedel ödemelerinin şekil ve zamanı, gecikmesi halinde Şirket tarafından üstlenilecek yükümlülükler hükme bağlanmaktadır.

Uygulamalar bu çerçevede yürütülmekte olup, Şirketler, birim alandan elde edilecek kök ve şeker verimini artırmak gayesiyle üreticilere tarımsal işlerini zamanında yapabilmeleri için teslim ettiği ürün bedelinden kesilmek üzere aynı ve nakdi ödemeler yapmaktadırlar. Üreticilerin ekim, çapa, sulama ve hasat dönemlerindeki yaptıkları masrafları karşılamak üzere nakdi avanslar yanında gübre, şeker, tohum ve mücadele ilaçları gibi aynı avanslar da

ödenmektedir. Bunların haricinde Şirketler tarafından üreticilere ucuz kredi temini, bedelsiz küspe ve kuru küspe dağıtımı yapılmaktadır.

Şirketler tarafından, pancar üreticilerine, pancar ekiminden kesin bedel ödemelerine kadar geçen sürede toplam pancar bedelinin %60'ı civarında aynı ve nakdi avans ödemesi yapılmaktadır. Nitekim, Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. pancar bedelinin 2004 yılında % 51,02, 2005 yılında % 54,52 ve 2006 yılında % 60,64'ü olmak üzere sürekli artış gösteren bir oranda aynı ve nakdi avans ödemesinde bulunmuştur. Sözü edilen Bursa Yenişehir üreticilerine ise bu yıllarda bedel ödemeleri başlamadan önce yapılan aynı ve nakdi avans ödemesi oranı sırasıyla; % 52,11, % 60,08 ve % 65,27 olarak gerçekleşmiştir. Diğer taraftan, bu üreticiler ile bağlı oldukları Şirket arasında yapılan sözleşme gereğince; 2007 ürünü kesin bedel ödemelerinin genel pancar alımının tamamlanmasından itibaren en erken 2 ay içerisinde, en geç hasadı takip eden yılın Nisan ayının sonuna kadar tamamlanması gerekmektedir.

SORU 2-Toprak Mahsulleri Ofisi buğday üreticisinin mahsulünü almamakta, alsa dahi ödemeleri çok geciktirmektedir. Bu durumda tüccara muhtaç kalan buğday çiftçisinin içinde bulunduğu sıkıntılı durumu aşma konusunda nasıl bir adım atmayı düşünüyorsunuz?

CEVAP 2- Yenişehir İlçesinde yaklaşık 150.000 dekarlık bir alanda hububat üretimi yapılmakta olup tahmini üretim 45.000 ton civarındadır. Bu üretim miktarı ancak yörenin tüketim ihtiyacını karşılayacak seviyede olup, arz fazlalığı oluşmamaktadır.

TMO, Yenişehir İlçesinde hasat döneminde 1997 yılından 2002 yılına kadar geçici ekip olarak alım faaliyeti gerçekleştirmiştir. Alım miktarları aşağıda belirtilmektedir.

Yıllar	Alım Miktarı (Ton)
1997	1.323
1998	1.226
1999	1.529
2000	717
2001	28
2002	-

Diğer yıllarda, üretim ve arz durumuna bağlı olarak geçici ekip açılmamıştır. Üretimin yüksek olduğu 2005 yılında İnegöl'e 17 km, Yenişehir'e 10 km. mesafede bulunan Ayazköy'de, Yenişehir'in de içinde bulunduğu yöre üreticilerine hizmet vermek üzere, geçici ekip açılmış ve 4.545 ton alım yapılmıştır.

2006 yılında yine Ayazköy'de alım merkezi açılmış, ancak ürün arzı olmamıştır. 2007 yılında ise, Ayazköy'de geçici alım merkezi açılması talimatı verilmiş, alım için bütün hazırlıklar tamamlanmış, ancak piyasa fiyatlarının Toprak Mahsulleri Ofisi fiyatlarının üzerinde gerçekleşmesi nedeniyle ürün arzı olmadığından alım yapılmamıştır.

Toprak Mahsulleri Ofisi'nce, 2007/2008 kampanya döneminde bugüne kadar Üreticilerden 48 milyon YTL karşılığı 125 bin ton hububat alınmış olup, ürün bedellerinin tamamı üretici hesaplarına aktarılmıştır. Bugün itibarıyla, kurumun üreticilere borcu bulunmamaktadır. Ürün bedellerinin tamamı 7 gün içerisinde üretici hesaplarına aktarılmıştır.

Toprak Mahsulleri Ofisi, ülke genelinde kendisine arz edilen üretici ürününün tamamını satın almış ve bedelini peşin olarak üretici hesaplarına aktarmıştır. Dolayısıyla üretici mağduriyeti söz konusu değildir.